

„Cudze chwalicie, swego nie znacie” – projekt realizacji ścieżki edukacji regionalnej na lekcjach języka polskiego, historii i godzin wychowawczych w klasach 4-6.

Autorki innowacji: mgr Teresa Fuksa, mgr Lucyna Mazur

Rozpoczęcie realizacji innowacji: rok szkolny 2000/2001

Innowacja jest realizowana we wszystkich klasach.

Losy historyczne naszego państwa sprawiły, że od wieków najważniejszą wartością dla nas wszystkich jest Polska. Wszystkie działania edukacyjne powinny zmierzać do kształtowania wśród młodych ludzi postaw patriotycznych. Aby je ukształtować trzeba zacząć od tworzenia więzi emocjonalnej z najbliższym środowiskiem, regionem.

Region jest rzeczywistością „zakorzeniającą” człowieka w bliskiej mu wspólnotie, kulturze i terytorium, a tym samym daje poczucie bycia u siebie i bycia sobą, co ma swoje konsekwencje w sferze aktywności człowieka. Wpływa także na zrozumienie swoich obowiązków i zadań i włączenie się w życie własnego środowiska

„Losy mi dały za ojczyznę Sanok” - powiedział wybitny humanista Grzegorz z Sanoka. Właśnie to miasto, jego okolice są dla nas i naszych uczniów „małą ojczyzną”.

Dzieje Sanoka są ściśle związane z przeszłością Ziemi Sanockiej, stanowiącej przed rozbiorem część województwa ruskiego ze stolicą we Lwowie. Sanok to jedno z najstarszych miast na Podkarpaciu, o czym świadczą zarówno pamiątki odkrywane przez archeologów, jak i wzmianki pisane, sięgające ponad 850 lat.

Na koloryt miasta składa się wielokulturowa spuścizna pokoleń i dorobek współczesnych twórców, znanych również poza murami Sanoka. Wywodzące swą tradycję od Muzeum Ziemi Sanockiej i Muzeum Łemkowszczyzny, powstałych w połowie lat trzydziestych, Muzeum Historyczne w Sanoku gromadzi zbiory m. in. ikon, malarstwa Zdzisława Beksińskiego oraz zbiór malarstwa polskiego z przełomu XIX i XX wieku Marii i Franciszka Prochasków. Miejszem szczególnego i niepowtarzalnego nagromadzenia śladów przeszłości jest Muzeum Budownictwa Ludowego, które prezentuje zabytki sztuki i kultury materialnej Łemków, Bojków, Dolinian i Pogórzeń. Z Sanoka wywodzą swój rodowód tacy ludzie jak:

- -Grzegorz z Sanoka-prekursor humanizmu w Polsce,
- -Jan Grodek-wielokrotny rektor Akademii w Krakowie,
- -generał Bronisław Prugar-Ketling-dowódca 11 DP w kampanii wrześniowej i 2 DSP w kampanii francuskiej,
- -Zdzisław Beksiński- współczesny malarz,
- -Marian Pankowski- poeta i prozaik, wieloletni profesor katedry slawistyki Uniwersytetu Brukselskiego,
- -Janusz Szuber –poeta współczesny.

Miasto posiada bogaty dorobek w zakresie utrwalania przeszłości, czego najważniejszym osiągnięciem było wydanie monografii „Sanok. Dzieje miasta” pod red. prof. Feliksa Kiryka. Ta bogata przeszłość historyczna naszego regionu, obok której nie można przejść obojętnie, spowodowała, że jako nauczyciele języka polskiego i historii wzbogacamy treści programowe o zagadnienia regionalne.

Program nasz jest zgodny z dokumentami MEN „Dziedzictwo kulturowe w regionie”, *Ustawą o Systemie Oświaty i Podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i gimnazjów*. Wynika także z zapotrzebowania środowiska szkolnego, ukierunkowanego na kształcenie i wychowanie młodzieży twórczej, uczestniczącej w życiu kulturalnym i społecznym, dbającej o „swoje korzenie”, a jednocześnie nastawionej na zrozumienie ludzi o odmiennej kulturze.

Głównym celem naszej pracy jest pogłębienie i poszerzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego i literackiego najbliższego środowiska ucznia oraz przeszłości naszego miasta i regionu. Zmiany te nie naruszają podstawy programowej, stanowią jedynie poszerzenie wiedzy i umiejętności ucznia. Pomocne okażą się również godziny do dyspozycji wychowawcy, których część włączona jest w program.

Metody i formy pracy stosowane w realizacji zadań regionalnych to m.in.

- wycieczki – obserwacje bezpośrednie
- obserwacje pośrednie (film, przewodnik)
- zajęcia terenowe
- praca z mapą

- portfolio (zbieranie, systematyzowanie i prezentowanie materiałów na określony temat)
 - pogadanki
 - dyskusje
 - wywiady z mieszkańcami
 - spotkania z „ciekawymi ludźmi”
 - udział w uroczystościach, imprezach regionalnych,
- opowiadania twórcze, gry dramatyczne, tworzenie utworu własnego pomysłu, innowacje reporterskie, lekcje muzealne, zwiedzanie wystaw, spotkania z ciekawymi ludźmi
- Znakomitym sposobem aktywizowania uczniów jest gromadzenie materiałów i pamiątek o regionie. Dokumenty i pamiątki przynieszone przez uczniów mają podwójne znaczenie, oprócz wartości informacyjnej uczą również szacunku dla historii i jej dokumentów.
- Innowacja będzie realizowana we współpracy z rodzicami, władzami lokalnymi i instytucjami wspierającymi edukację.

Cele główne

1. Poznanie własnego dziedzictwa kulturowego oraz jego uniwersalnych wartości w kontekście wartości narodowych, ogólnoludzkich.
2. Wyposażenie ucznia w zasób wiedzy o własnym regionie w powiązaniu z szerszą rzeczywistością narodową, państwową, międzynarodową dotyczącą różnych płaszczyzn własnego środowiska regionalnego: geograficznego, etnograficznego, kulturowego.
3. Wzbudzenie zainteresowania różnorodnymi tekstami kultury wpływającymi na wzbogacenie wiedzy o człowieku, życiu i świecie z perspektywy tradycji i współczesności oraz w kontekście kultury regionalnej.
4. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego , w tym: symboli narodowych, państwowych i religijnych przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury europejskiej.
5. Kształtowanie poczucia własnej tożsamości jako fundamentu tworzenia postaw o dużej wrażliwości moralnej, otwartych, liberalnych, tolerancyjnych, poszukujących uniwersalnych wartości w najbliższym otoczeniu i we własnym postępowaniu, nastawionych na pluralizm różnych ludzkich kultur i ich rozmieszczenie.
6. Rozwój osobowości ucznia wrażliwego na otaczającą go kulturową rzeczywistość.
7. Zapewnienie uczniowi optymalnych warunków dla indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych przy równoczesnym rozwijaniu poczucia jego przynależności do danej grupy rodzinnej, społeczności lokalnej i grupy etnicznej, narodu, państwa, społeczności europejskiej i światowej.
8. Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną i szkołą opartych na wzajemnym szacunku i miłości.
9. Poznanie technik wytwarzania i konstruowania form – twórców kultury duchowej i materialnej.
10. Umiejętność korzystania z zasobów bibliotecznych i urządzeń medialnych.